

Tisztelt Rektor Úr, elnökség, kollégák, egykori és mostan diákok!

Az 1990-es évek közepén többünkben, akik régóta vezettünk matematikai tehetséggondozó szakköröket, felvetődött az a gondolat, hogy eredményesebb lenne a munkánk, ha tanév közben pár hétvégére elvinnénk valahova a szakkörösöket és ott intenzíven foglalkoznánk matematikával, illetve minden olyan témával, ami ezeket a diákokat érdekli. Az elgondolást tett követte, de mindjárt nehézségbe ütköztünk: ilyen kevés diáknak hétvégén nem adtak kollégiumi szállást, mert hétvégeken bezárnak. A megoldást Pécsen a Kodály kollégiumban találtuk meg, itt kezdődhetett meg a munka BLG-s diákokkal, a tanárok Katz Sándor, Kubatov Antal és én voltunk. Az elején összevont csoportokban, két-két évfolyam (7-8., 9-10., 11-12. osztály) részére péntek délutántól vasárnap délig tartottak a foglalkozások. A program népszerűsége alkalomról alkalomra nőtt, bekapcsolódtak tanáraik által a kaposvári, bonyhádi, pécsi diákok, további kollégák csatlakoztak: *Dobos Sándor, Lányi Vera, Csorba Ferenc, Ábrahám Kinga* csatlakoztak a programhoz. Két év múlva a létszám meghaladta az 50 főt, és Keszthely lett az új helyszín.

Egy véletlen – de szerencsés – találkozást követően a helyi tehetséggondozásból országos program lett. Ugyanis a Pannon Egyetem Műszaki Informatikai Karának alapító dékánja, *Friedler Ferenc* felkarolta a kezdeményezést. Felmerülhet a jogos kérdés, hogy miért tette? Az egyetemi oktatók által is ismert volt azt a tényt, hogy a műszaki és természettudományok iránti érdeklődés csökkenése erősen veszélyezteti a kutatók, a jól képzett mérnökök és magasan képzett oktatók utánpótlását. Ennek tudatában 2001-ben dunántúli beiskolázással megalapította az Erdős Pál Matematikai Tehetséggondozó Iskolát. (Később a névből az „Iskola” szó lemaradt, mert félreértésre adott okot.) Eredetileg dunántúli beiskolázásban gondolkodtunk, de a program

gyorsan országosan ismert lett, több diák érkezett az Alföldről is, így létrehoztuk az alföldi csoportot előbb Kecskeméten, majd Szolnokon, végül Miskolcon. Míg Veszprémben a létszám évfolyamonként 100-120 volt, az alföldi csoportban a kezdeti 80-ról 40-re csökkent a létszám, míg kénytelenek voltunk megszüntetni.

Az alapítástól a program anyagi hátterét Pannon Egyetem biztosítja, a szervezési feladatokat, a működtetést a tehetséggondozásban elkötelezett Matematikai Tehetségekért (MaTe) Alapítvány végzi. A program szakmai védnöke *Tuza Zsolt*, a Pannon Egyetem matematikaprofesszora. Az egyetem az anyagi feltételek biztosítása mellett a veszprémi foglalkozásokat kiegészítendő, kutatólaborok bemutatását, figyelemfelkeltő, pályaaorientáló előadások tartását vállalta, vállalja. A program célja segíteni a diákokat a problémamegoldó stratégiák tervezésének, a probléma azonosításának, kiterjesztésének, vagyis a hatékony matematikai gondolkodási folyamatnak az elsajátításában. Nagy hangsúly van a szakmai versenyekre történő felkészítésen, ami a motiválásnak, a tanulói teljesítmény fokozásának, a tehetséggondozásnak meghatározó eszköze. Küldetésünknek tekintjük, hogy a hátrányosabb térségben élő, vagy hátrányos helyzetű tehetséges diákokat is bevonjuk tehetséggondozó programunkba. A program akkreditált kiváló és nemzetközi tehetségpont is, modellértékű, mert országosan egyedülálló hálózati rendszerrel és komplex tehetséggondozó programmal rendelkezik.

Egy ilyen tehetséggondozó program sikere két tényezőtől függ alapvetően: a motivált, tenni akaró diákoktól és a jól képzett tanároktól. Szerencsére az Erdős program esetében mindkét feltétel adott. Egy program eredményességnek a megítélésénél az egyik szempont, hogy miként szerepelnek a diákok a tanulmányi versenyeken. Programunk indításakor - és azóta is – a normál matematika tantervű (és technikumi) diákok sikerességét tűztük ki célul, mert a nagyvárosok, egyetemi városok speciális matematika-osztályokba járó diákjai kellő felkészítést kapnak tehetségük kibontakoztatásához. Az évek

folyamán a különböző tanulmányi versenyeken bizonyítottak az Erdős program diákjai. Csak az 1-3. helyezéseket számolva OKTV-n 21 első, 11-11 második és harmadik helyezés, az Arany Dániel versenyen 30 első, 22 második és 27 harmadik helyezés született. De többen kijutottak a programból a Nemzetközi Matematikai Diákolimpiára (IMO) és a Középeurópai Matematikai Diákolimpiára (MEMO). De ennél is fontosabb eredményekről is be tudok számolni az évfordulóra történő szervezés kapcsán, ez pedig az, hogy nagyon sok sikeres életpályáról érkezett jelzés, melyek közül páran itt beszélnek is. A Pannon Egyetem elképzelése is bevált, hiszen a teljesség igénye nélkül Vakulya Gergely, Hegyháti Máté, Éles András, Orosz Ákos itt lett minősített oktató, más egyetemen tanít Huszár Kristóf, Sagmesister Ádám, Németh Zsolt, Burka Dávid és megannyi vezető beosztású kutató, informatikus, mérnök, tanár került ki ebből a műhelyből.

Tudjuk, hogy ezeknek a sikereknek az egyik kulcsa a tehetséggondozásban, versenyre való felkészítésben évtizedes tapasztalattal rendelkező, kiváló kvalitású tehetségfejlesztő pedagógusokban és szakemberekben rejlik. Programunkhoz sikerült olyan tanárokat megnyerni – mind a veszprémi, mind amíg volt az alföldi csoporthoz - akik szakmailag kiválóak, és emberileg is példaként állnak diákjaik előtt, akik elkötelezettek a szakmájuk iránt, nagy tapasztalattal rendelkeznek a matematikai tehetséggondozásban, versenyeztetésben, és élményt jelent nekik a legtehetségesebbekkel való foglalkozás. Munkájukat több, a matematika oktatásában elérhető legmagasabb díjjal ismerték el. Nyolcan Rátz Tanár Úr Életmű Díjjal, ketten a Tehetség Szolgálatáért Életmű Díjjal rendelkeznek, 12-en megkapták a Bonis Bona – A nemzet tehetségeiért díjat, és a Bolyai János Matematikai Társulat rangos Beke Manó díját. A tehetséggondozó szakemberek munkáját a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács a Tehetségek Szolgálatáért Közösségi Díjjal ismerte el. Ezzel a díjjal a fiatal tehetségek felkarolásában önzetlen, és igen eredményes tevékenységet végző közösségek munkáját ismerik el. Ez úton is szeretném

megköszönni tanárkollégáimnak azt a hatalmas munkát, amit évről évre elvégeztek, elvégeznek. Köszönöm, hogy ha lassan is, de készül, egyre bővül a tantervünkhöz illeszkedő feladatbank. Köszönöm azt, hogy feláldozzák szabadidejüket, hogy az átlagosnál szerényebb munkakörülmények között, viszonylag szerény anyagszolgáltatás mellett végzik az átlagosnál sokkal magasabb szintű tevékenységet. Külön köszönet az alapító tanároknak: Katz Sándornak, Kubatov Antalnak, Laczkó Lászlónak, Dobos Sándornak, Zábrádiné Schmierer Emiliának, a később csatlakozó kollégáknak, különösen a jelen lévőknek: Ábrahám Gábornak, Árki Tamásnak, Birkás Györgynek, Beringer Dorottyanak, Cseh Juditnak, Erdős Gábornak, Kiss Gézőnek, Kocsis Szilveszternek, Schultz Jánosnak, Tóthné Berzsán Gabriellának, továbbá az egykori Erdősprogramosoknak, akik már tanárok és jelen vannak: Éles Andrásnak, Hegyháti Máténak, Sagmeister Ádámnak, és azoknak a kollégáknak is, akik lélekben velünk vannak: Ábrahám Kinga, Bekőné Wekszli Mária, Bíró Bálint, Fejér Szabolcs, Fonyó Lajos, Lányi Vera, Marczis György, Remeténé Orvos Viola, Schultz János, Szoldatics József, Varga József, Veres Pál. Szintén köszönet azoknak a fiatal, pályakezdő kollégáknak, akik tovább viszik a stafétát és vállalják ezt a szép feladatot: Czett Mátyásnak, Mészáros Annának, Vanya Dórának. Emlékezzünk meg azokról a kollégákról is, akik már nem lehetnek köztünk, csak fentről figyelnek bennünket: Csorba Ferencről és Keszegh Istvánról.

Működésünkhöz jelenleg minden feltétel adott, ezért itt is hálás köszönetet szeretnék mondani a Pannon Egyetem, valamint a Műszaki Informatikai Kar régebbi és mai vezetésének az anyagi áldozatot nem kímélő, önzetlen támogatásért. Modell értékű, hogy egy egyetem közoktatási feladatot vállal. Ennek az önzetlenségnek sok-sok fiatal a nyertese, hiszen a 25 év alatt csak itt Veszprémben több ezer diák kapott útravalót, hacsak évente egy alkalmat vesszük figyelembe, nem pedig hatszor. Mindez nem lenne elég a működéshez, de szerencsére két matematikát kedvelő, értékelő egykori diák: Varga Zoltán,

aki Katz tanár úr tanítványa volt, a Terminex Zrt tulajdonosa, vezérigazgatója és az egykori tanítványom Szakacsits Szabolcs a TUXERA tulajdonosa hathatós támogatása jelenleg megoldja a gondot. Mégis van egy gondolat, ami nem hagy megnyugodni. Ez pedig az, hogy vajon minden értelmes, matematika iránt érdeklődő diák el tud jutni az Erdős programba? Nem egyértelmű igen a válasz, mert itt már döntő jelentősége van az anyagiaknak. Bizonyára sokan ismerik a program névadójának, Erdős Pálnak a történetét, aki kölcsönt adott (általában fiatal matematikusoknak) majd amikor az vissza akarta adni a kölcsönt a következőt mondta neki: **„Ne nekem add vissza, hanem ha lesz rá lehetőséged, segíts te is valaki máson.”** Ez a történet jut eszembe az Erdős program kapcsán is, hogy milyen jó lenne, ha az egykori diákok – amennyiben megtehetik – segítenék a mostaniakat. (Például az SZJA 1 %-val, ha a befolyt összegből ösztöndíjat adhatnánk a rászorulóknak.

A zavartalan működéshez hozzátartozik az ellátás is. Köszönet a Veszprémi Szakképzési Centrumnak, a Táncsics kollégiumnak a diákok elhelyezésért, a Központi Egyetemi Kollégiumnak a kollégák szállásának biztosításáért.

Tanévnyitóról van szó, ezért ne feledkezzünk meg a 2025/26-os tanévről és a mostani diákokról sem. Öröömre szolgál, hogy 48 iskolából 132 diák regisztrált, 105-en lehettek jelen. Külön öröm számomra és a kollégáim számára, hogy nemcsak Dunántúlról van diák, ismét vannak Miskolcra, Nyíregyházára, Debrecenből, Szegedről, de Felvidékről is érkezik diák Rév-Komáromból és Kassáról is. Tudnotok kell, hogy a kollégium befogadóképessége 100 fő alatt van, ezért aki későn jelentkezett, már nem kaphatott szállást. Dolgozom a megoldáson, újabb szálláslehetőséget próbálok keresni.

A covid járvány óta az eredmények ismét közelítik a régebbieket. Csak az 1-10. helyezetteket sorolva, az elmúlt tanévben a következő eredmények születtek:

OKTV I. Kategória

1. Tédi Bálint, a Győri Jedlik Ányos Technikum 12. osztályos diákja
- 3 Pintér Gábor a Győri Jedlik Ányos Technikum 11 osztályos diákja
4. Podlipnik Ádám a Győri Jedlik Ányos Technikum 12. osztályos diákja
6. Fóris Kristóf Zalán, a Váci Boronkay György Technikum 12. o. diákja

OKTV II. Kategória A tanulók neve, helyezése:

1. Szilágyi Barnabás, a Pannonhalmi Bencés Gimnázium 12. o. diákja
2. Gyenes Károly 11. o. Kecskeméti Bányai Júlia Gimnázium
7. Puppi Barna 12. o. Kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium

Arany Dániel Matematikaverseny (9. osztály):

II. Kategória (heti 4-5 óra): .

1. Bertalan Marcell 9. o. Keszthelyi Vajda János Gimnázium
7. Komlósi Eszter 9. o. Baksai Sándor Református Gimnázium,
Kunszentmiklós

HALADÓK (10. osztály):

II. Kategória:

6. Hideg János (II. díj) Révai Miklós Gimnázium, Győr
6. Szarka Máté (II. díj) Pannonhalmi Bencés Gimnázium
10. Hajba Milán (III. díj) Révai Miklós Gimnázium, Győr

Gratulálok mindannyiuknak. Bízom abban, hogy a 2025/26-os tanév legalább ilyen eredményes lesz. Kívánok ehhez minden diáknak és kollégának sok sikert és kitartást.